

Efterlysning: Hvor er de grundtvigskes teologi? En opsang!

Under denne overskrift giver lektor Hans Raun Iversen de grundtvigske en ordentlig bredside. Både når det gælder Grundtvigs kirkelige anskuelse, tværkulturelt arbejde i kirkeligt regi og formmæssig fornyelse i kirken.

Hvad den kirkelige anskuelse angår, hævder Hans Raun Iversen, at grundtvigianerne helt har glemt Grundtvigs "mageløse opdagelse af, hvordan kun de levende kan bære de levende mundsord, som er - eller bliver til - ord af herrens egen mund, videre til genoplivelse for andre levende." Ja, grundtvigianerne er såmænd "de sidste til at gøre opmærksom på, at det "Guds ord til os", som vi hører "kun ved badet og ved bordet", absolut ikke er præstens prædiken eller skriftlæsningerne fra alteret.

Det er som om først Morten Pontoppidans undsigelse af teorien om trosbekendelsen som dikteret af herren selv og siden Anders Nørgaard den ældres snart 100 gamle grundtvigortodoksi har afskrækket grundtvigianerne fra at arbejde med endsige tro på, at de levende ord virker fuldt så godt i kirken som udenfor, når statskirkepræsteskabet ellers giver menigheden lov at tage dem i munden." - Og han fortsætter:

"I en tid, der bugner med ritual- og kommunikationsteori, er det forunderligt, at ingen forsøger sig med en nyformulering af Grundtvigs kirkelige anskuelse, som ikke blot er en kirkelig ritual- og kommunikationsteori,

men samtidig en sammenhængende teologisk kirke- og kristendomsteori."

Hvad angår "kristendommen og religionerne" (tværkulturelt arbejde i kirkeligt regi), spørger Hans Raun Iversen: "Hvad har grundtvigske teologer at sige om forholdet til indvanderne og deres anderledes religioner? Eller blot deres anderledes kultur og adfærd? Hvis man ikke er blevet hængende i Grundtvigs tidsbundne nationalromantiske tanker, men er nået frem til kernen i Grundtvigs treenighedsteologi, kan man dårligt ønske sig en mere spændende kirkelig situation end den multikulturelle. ... Tager jeg ikke meget fejl, glimrer grundtvigianerne ved deres fravær på denne kirkelige arbejdsmark."

Fortsættes på side 22...

Fra årsmødet 2005

... Fortsat fra side 19

"Den stærke treenighedsbårne universalisme i Grundtvigs teologi slår ikke igennem." ... Og Hans Raun Iversen eksemplificerer: "Den forhenværende, grundtvigske frihedsideolog Bertel Haarder, gennemførte - med den såkaldte imamlov - sammen med sit flertal i folketinget nogle af nyere tids mest mindretalsundertrykkende indgreb mod religionssamfundene uden for folkekirken.

Dansk Missionsråd protesterede klarere og voldsommere, end det er hørt i mange år, - sammen med frikirkerne og den katolske kirke, som selv stod til at blive hårdt ramt, mens grundtvigianerne snorksov, hvis de da ikke forskrev sig til undertrykkerne!" Men Hans Raun Iversen har mere i ærmet! Han efterlyser også grundtvigianernes bidrag til den formmæssige fornyelse i kirken: "Det samme evangelium og den samme ånd kræver nye former, hvis evangeliet skal bevares og ånden virke i en ny kontekst. Hvad har grundtvigianerne gjort ved sagen?" ... Og så kommer skuddet:

"Min største skuffelse over de grundtvigske har vist nok altid været valg- og frimenighederne. Hvad har de gavnet andre end sig selv? Da jeg på et par kirkeretsmøder i 1990'erne, havde brugt det synspunkt som skyts mod grundtvigianernes (negative) forvaltning af friheden, blev det for meget for Anders Nørgaard den yngre, der i 1999 svarede med et historisk indlæg om sagen til *Dansk Kirkeliv*. Han peger på, at valg- og frimenighederne historisk har bidraget til forståelsen af både bekendelsen og menigheden og til udviklingen af menighedsrådsordningen, præstevalget, det sociale ansvar, den ydre mission, salmebogssagen og børnealtergangen i folkekirken.

Jeg ved ikke, om valg- og frimenighedsfolk har læst denne historiske oversigt over deres glimrende aktivistiske fortid? Men jeg ser ikke mange spor af, at de søger at leve op til arven i dag. På den grundtvigske fløj, altså."

*Fra Dansk Kirketidende nr. 11, 2005.
Uddrag foretaget af Årsskriftets red.
Janne Sulkjær*

